

Nr 294.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1930.

Godkänd av andra kammaren den 28 maj 1930.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av väckta motioner om anslag till anordnande av en företagsräkning.

(Statsutskottets utlåtande nr 162.)

Till Konungen.

Uti två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, I: 44 och II: 78, har, under hänvisning till ett av kommerskollegium framlagt förslag i ärendet, hemställts, att riksdagen måtte för anordnande av en företagsräkning i huvudsaklig överensstämmelse med av kommerskollegium framlagd plan för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 65,000 kronor.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»Av kommerskollegium har i samråd med socialstyrelsen och statistiska centralbyrån ingivits utredning och förslag angående anordnandet under 1931 av en företagsräkning, vilken skrivelse bilägges denna motion. Kommerskollegium har däri hemställt om äskande av medel för ändamålet å riksstaten för 1930/1931. Då framställningen emellertid icke upptagits i årets statsverksproposition, anse vi oss böra i denna ordning bringa densamma under riksdagens prövning.

I fråga om behovet av en företagsräkning, dess anordnande och kostnaderna för densamma få vi hänvisa till kommerskollegii bilagda framställning. Här må allenast ett par synpunkter understrykas.

Den bristande kännedomen om företagen, deras storlek, utrustning, verksamhet utgör den kanske mest kännbara luckan i vår näringsstatistik. Företagsräkningen utgör en ovärderlig komplettering av folkräkningen med självständiga uppgifter av stor praktisk betydelse. Den bör enligt sakkunniga myndigheters mening utföras i så nära anslutning som möjligt till folkräkningen. Skall den ske vid den planerade tidpunkten, september 1931, måste förbere-

delserna igångsättas redan före mantalsskrivningen i höst — en avsedd provundersökning torde för övrigt böra utföras under denna sommar. Det kan under sådana förhållanden icke vara rådligt att uppskjuta till nästa riksdag prövningen av denna anslagsfråga, då detta med all sannolikhet måste föra med sig ett framflyttande av företagsräkningen till ett senare år. Därmed skulle det betydande värde, som ligger i företagsräkningens och folkräkningens nära anslutning till varandra, förlorast.»

Den i motionen åberopade skrivelsen är såsom bilaga fogad vid statsutskottets utlåtande nr 162.

Då gagnet av en företagsräkning, anordnad enligt det förslag, kommerskollegium framlagt och i motionerna åberopats, synes uppenbart och tidpunkten för vidtagande av förberedande åtgärder i samband med den stundande folkräkningen därjämte synes särskilt lämplig, har riksdagen — ehuru ett ärende av denna natur i regel bör undergå Eders Kungl. Maj:ts prövning, innan det förelägges riksdagen — ansett sig böra i så måtto bifalla motionärernas hemställan, att riksdagen beviljat medel för möjliggörande av uppgiftsinsamling enligt kommerskollegii förslag i samband med att förberedelser till folkräkningen nu ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande. Medel har ock till något mindre belopp ansetts böra tillhandahållas kommerskollegium för verkställande av andra förberedelser, som icke tåla uppskov. Det torde böra ankomma på Eders Kungl. Maj:t att förordna om upphävande av gällande föreskrift om uppgiftsskyldighet för hantverk och handel. I övrigt förutsätter riksdagen, att Eders Kungl. Maj:t förelägger nästkommande års riksdag fullständigt förslag angående utförandet av företagsräkningen.

Vad beträffar det för budgetåret 1930/1931 erforderliga anslaget, har detta synts riksdagen böra bestämmas till 25,000 kronor och erhålla extra reservationsanslags karaktär.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen i anledning av förevarande motioner, I:44 och II:78, för insamling av uppgifter och påbörjande av andra förberedande åtgärder i syfte att anordna en företagsräkning i huvudsaklig överensstämmelse med av kommerskollegium avgivet förslag för budgetåret 1930/1931 under tionde huvudtiteln anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Stockholm den 28 maj 1930.

Med undersätlig vördnad.